

মূল্যবোধ শিক্ষা
(উপাদেশসমূহ আৰু সহজবোধ্য এক সমন্বিত প্ৰয়াস)

অতি সম্প্ৰতি অসম বিদ্যালয়সমূহত মূল্যবোধ আধাৰিত অভিজ্ঞতাপূৰ্ণ শিক্ষণৰ বাবে পৰ্যায়ক্ৰমে কাৰ্যকৰী হোৱাকৈ এক দীৰ্ঘম্যাদী, উদ্ভাবনীমূলক প্ৰকল্পৰ সূচনা কৰা হৈছে। ২০২১ শিক্ষা বৰ্ষৰপৰা চৰকাৰী বিদ্যালয়সমূহত আৰম্ভ কৰিব পৰাকৈ এই প্ৰকল্পৰ প্ৰাথমিক কাৰ্যকলাপসমূহ ইতিমধ্যে আৰম্ভ কৰা হৈছে।

শিশুসকলৰ সৰ্বাঙ্গিক বিকাশৰ প্ৰয়োজনক পূৰণা দি এই প্ৰকল্পত দহটা মূল মূল্যবোধ আৰু দক্ষতা (Core values and skills) ব্যক্তি-উদ্দেশ্য হৈছে। সেইসমূহ হৈছে-

মূল মূল্যবোধ ১ঃ বিকশিত ওস্তত নিজক বুজাব লগতে নিজৰ অনুভূতিসমূহক অনুশীলন কৰা।
মূল মূল্যবোধ ২ঃ স্বাস্থ্য, পৰিষ্কাৰতা, স্বচ্ছ পৰিবেশ ৰক্ষা বাহিৰে ইতিবাচক আচৰণ প্ৰতিফলিত কৰা।
মূল মূল্যবোধ ৩ঃ পৰিস্থিতি সাপেক্ষে সমন্বিতভাৱে জ্ঞাননিৰ্ভৰ কৰা বা সহযোগী হোৱা।
মূল মূল্যবোধ ৪ঃ বিভিন্ন উপায়েৰে মানসিক সম্পদ সৈতে মোকাবিলা কৰা আৰু চাপমুক্ত হোৱা।
মূল মূল্যবোধ ৫ঃ ব্যক্তিৰ মাজত পাৰস্পৰিক আন্তৰ্গত সূচক আৰু অৰ্থে সু-সম্পৰ্কৰ ওপৰত বৃদ্ধি পোৱা।
মূল মূল্যবোধ ৬ঃ যোগাযোগ সুস্থ কৰা, সহযোগিতা আৰু চিন্তন অনুশীলনত নিয়োজিত হোৱা।
মূল মূল্যবোধ ৭ঃ অৱশ্যণ কৰা, আস্থা, স্বয়ং, কৃতজ্ঞতা, সমান, বন্ধুত্ব, দায়িত্ববোধ, আত্মবিশ্বাস, নিয়মানুৱৰ্তিতা, শান্তি, আনন্দ ইত্যাদি পোষণ কৰি অনুভূতিসমূহ বিকশিত কৰাৰ অভ্যাস গঢ়ি তোলা।
মূল মূল্যবোধ ৮ঃ জানিবলৈ শিকা কৰাৰ মান্যযোগ্য কেন্দ্ৰীভূত কৰা আৰু বিঘ্নবিশম্বল লগতে প্ৰস্তুতিবিধাৰ জ্ঞান সমৃদ্ধ কৰা।
মূল মূল্যবোধ ৯ঃ বাহ্যিক কৰা, নিয়ন্ত্ৰণ কৰা, মুলায়ম কৰা, সঁচায়ত নিৰ্মূল্য কৰা, নিজৰ গণগতে আনন্দ পথা ধৰ্মনক হোৱা ইত্যাদি কাৰ্যৰ বাবে সক্ষম হ'বলৈ মনস্কীৰ্তি চিন্তা কৰা।
মূল মূল্যবোধ ১০ঃ উদ্ভাবনীমূলকভাৱে চিন্তা কৰা আৰু অনুশীলনভিত্তিক ভিত্তি কৰি উৎসাহিত কৰাৰ কামত নিয়োজিত হোৱা।

এই প্ৰকল্পটোত ১ম বৰ্ষৰ ১০ম শ্ৰেণীৰ শিশুসকলৰ সামগ্ৰিক বিকাশৰ প্ৰক্ৰিয়াত উপযোগী মূল্যবোধ আৰু দক্ষতাসমূহক প্ৰধান লক্ষ্য কৰি লোৱা হৈছে। তদুপৰি এটা শিশু উপযোগী ভাৱ-বিচিন্তাৰ পৰিবেশ গঢ়ি তোলাৰ প্ৰয়াস কৰা হৈছে যিয়ে শিশুসকলক উৎসাহিত কৰিবলৈ আৰু সমন্বয়ৰ ভাৱধাৰক বিকশিত কৰি পৰিৱৰ্তিত সময়ে লগত ৰিহিতা বুজাই দিয়াত তেওঁলোকক উৎসাহিত কৰিব। শিক্ষক-শিক্ষার্থীৰ মাজৰ পাৰস্পৰিক বুজাপাৰৰ এই ইতিবাচক পৰিবেশ কৰাৰ ওপৰতো প্ৰকল্পটোত গুৰুত্ব দিয়া কৰা হৈছে।

মূল্যবোধ আৰু দক্ষতা আধাৰিত দুশা-আৰা, মনস, পুতলা, সাধুকাণ্ড, কাৰ্টুন আদিৰে সমৃদ্ধ শিক্ষকৰ হাতপুথিয়ে প্ৰচলিত পাঠ্যক্ৰম, পাঠ্যপুথি, আদান-প্ৰদান প্ৰক্ৰিয়া আৰু মুলায়ম প্ৰক্ৰিয়াত জোৰাযোৰাৰ অধিকৃত বোজা আৰোপ নকৰাকৈ নিৰ্দিষ্ট দিশত আধাৰিত যাব পাৰিব।

ভিন্ন ভিন্ন বিষয়ৰ বিশেষজ্ঞ ব্যক্তি, বাহ্যিক শৈক্ষিক প্ৰশাসন আৰু প্ৰশিক্ষণ পৰিষদ, নতুন দিল্লী (NCERT) তথা বিশ্ববিদ্যালয় আৰু অন্যান্য প্ৰতিষ্ঠানৰ সন্মত ব্যৱস্থাসমূহৰ বাহিৰে শিক্ষানীতি, ২০২০ৰ প্ৰতি লক্ষ্য ব্যক্তি পাঠ্যক্ৰম নিৰ্দেশনা আৰু সমাজ গ্ৰন্থকৰণ প্ৰক্ৰিয়াৰ যথোচিত অৰ্থাধিগা যোগাযোগ।

প্ৰকল্পটোৰ পৰ্যায়সমূহলৈ লক্ষ্য ৰাখি সঞ্চিত বিষয়ৰ বিশেষজ্ঞ ব্যক্তি, অনুষ্ঠান-প্ৰতিষ্ঠান আদিক ভিন্ন ভিন্ন শিশু গবেষণামূলক অধ্যয়নৰ বাবে আহ্বান জনোৱা হৈছে। সেয়েহে শিক্ষকৰ বাবে যুগতোৰা এই হাতপুথি শ্ৰেণীকোঠাৰ ব্যৱহাৰিক অভিজ্ঞতাৰ গবেষণা, মনস্কীৰ্তি চিন্তন আৰু অধ্যয়নৰ বাবে পুষ্ট হৈ উঠিব বুলি আশা কৰা হৈছে।

প্ৰাতঃসভাত ল'বলগীয়া সংকল্পৰ কেইটামান আৰ্হি

- এইখন আমাৰ বিদ্যালয়।
- বিদ্যালয়খন আমাৰ আপোনা।
- আমি সদায় বিদ্যালয়লৈ আহিম।
- আমি সদায় পৰিষ্কাৰ-পৰিচ্ছন্ন হৈ থাকিম।
- আমি সদায় বিদ্যালয় গৃহ আৰু চৌহদ পৰিষ্কাৰকৈ ৰাখিম।
- আমি শিক্ষাগুৰু আৰু জ্যেষ্ঠসকলক শ্ৰদ্ধা জনাম।
- আমি বন্ধুসকলৰ লগত মিলাপ্ৰীতিৰে থাকিম আৰু বিদ্যালয়ৰ নীতি-নিয়ম মানি চলিম।
- আমি ছাত্ৰ-ছাত্ৰীসকল দেশৰ ভৱিষ্যৎ ন্যায়কৰ। আমি দেশৰ সন্মান আটুট ৰাখিবলৈ চেষ্টাৰ পথত অগ্ৰসৰ হ'ম বুলি সংকল্প লওঁ।

বাৰ্ষিক কাৰ্য পৰিকল্পনা

শৈক্ষিক বৰ্ষ আৰম্ভ হোৱাৰ লগে লগে কৰিবলগীয়া কামসমূহ যাত নিয়াৰিকৈ কৰিব পাৰে তাৰ বাবে বিদ্যালয় কৰ্তৃপক্ষই আগতীয়া বাৰ্ষিক পৰিকল্পনা কৰি লোৱাটো নিতান্তই বাধ্যতামূলক। জিয়া-কলাপসমূহ কৰাৰ লগে লগে মূল্যায়ন কৰি উপযুক্ত নথিত সংকল্প কৰি থ'ব লগতে শিক্ষক নিৰ্মূল্যিত শৈক্ষিক অগ্ৰগতিৰ তথ্য জ্ঞাত ৰাখিব।

কাৰ্য	নিৰ্ধাৰিত সময়
প্ৰাতঃসভা	প্ৰতিদিনে ১৫ মিনিট
গছ পুলি ৰোপণ আৰু বাগিচাৰ কাম	মাহেকত এটা পৰিষদ সন্মেলনাৰ বাবে আৰু প্ৰতিদিনে ৩০ মিনিট সময় ব্যৱস্থাৰ প্ৰতিপাদনৰ বাবে একোটা একোটা গোটে দায়িত্ব দ'ব।
বিশেষ বিকল্পৰ উদ্যোগ নিৰ্ধাৰণ কৰিব।	এটা দিবেশ উদ্যোগৰ বাবে অতি বেছি তিনিটা পৰিষদৰ সমন্বয়নিৰ প্ৰয়োজন হ'ব বুলি নিশ্চিত কৰিব পাৰিব।
সাহিত্য-সংস্কৃতিৰ অনুষ্ঠান পতা (কমেও দহটা দিন যেনে- গীত, নৃত্য, অভিনয়, মুকাভিনয়, তৰ্ক, ৰচনা প্ৰতিযোগিতা, আৰক্ষিক বন্ধুতা, কুইজ, আনুষ্ঠিত, সৃষ্টিমূলক লিখন ইত্যাদি)	প্ৰতিটো কাৰ্যক্ৰমৰ বাবে তিনি পৰিষদকে বহুত দুবালৈ অনুষ্ঠিত কৰিব।
বাৰ্ষিক খেল-মেলা	৬ দিন (শেষ দিনটো পুৰস্কাৰ বিতৰণী দিন হিচাপে পালন কৰিব।)
সামাজিক কাম	বহুত দুবাৰ তিনিটাতে পৰিষদ নিৰ্ধাৰণ কৰিব।
কান-বুলবুল/ছাউট-গাইড	বহুত ৪০ টা পৰিষদ নিৰ্ধাৰণ কৰিব।
ক্ষেত্ৰ ভ্ৰমণ/শৈক্ষিক ভ্ৰমণ/ভ্ৰমভ্ৰাজ	২ দিন বা ১০ ঘণ্টা

পৰিপূৰক পাঠদানৰ প্ৰয়োজনীয়তা সন্দৰ্ভত

ভাৰত চৰকাৰে No.1 NEW DELHI, FRIDAY, JANUARY 11, 2019/PAUSHA21, 1940 (SAKA) অধিসূচনা অনুসৰি শিক্ষাৰ অধিকাৰ আইন, ২০০৯ ৰ ধাৰা ১৬ আৰু ধাৰা ৬৮ সংশোধন কৰি শিক্ষাৰ অধিকাৰ (সংশোধনী) আইন, ২০১৯ প্ৰবৰ্তন কৰে।

এই সংশোধনৰ আধাৰত অসম চৰকাৰে No. E-228812/27 dated 1st November, 2022 অধিসূচনা অনুসৰি উক্ত আইনখনৰ কাৰ্যকৰীকৰণৰ উদ্দেশ্যে পঞ্চম আৰু অষ্টম শ্ৰেণীৰ বাবে বছৰেকীয়া পৰীক্ষা অনুষ্ঠিত কৰাৰ কথা উল্লেখ কৰিছে। যদিহে এই দুয়োটা শ্ৰেণীৰ কোনো শিশুৰে উল্লিখিত পৰীক্ষাত আশানুৰূপ ফল প্ৰদৰ্শনত সফল নহয়, তেনেহ'লে বিদ্যালয়ে সেই শিশুৰ বাবে দুমাহৰ ভিতৰত পৰিপূৰক পাঠদানৰ ব্যৱস্থা কৰি পুনৰ পৰীক্ষাত অৱতীৰ্ণ হোৱাৰ সুযোগ দিব লাগিব।

গতিকে শিক্ষাবৰ্ষৰ আৰম্ভণিৰ পৰাই শিক্ষকে প্ৰতিটো শ্ৰেণীৰ ছাত্ৰ-ছাত্ৰীৰ শিকন অগ্ৰগতিৰ ওপৰত নজৰ ৰাখিব। নিয়মিত পাঠদানৰ সমান্তৰালকৈ অধিক শিকনৰ প্ৰয়োজন থকা শিশুৰ বাবে পৰিপূৰক পাঠদানৰ ব্যৱস্থা কৰিব যাতে সকলো শিশু আকাংক্ষিত ফলাফল প্ৰাপ্তিত সফল হয়।

দৈনিক সময় তালিকাৰ আৰ্হি (১ম শ্ৰেণীৰপৰা ৮ম শ্ৰেণীলৈ)

সময়কাল	১-৩	৪-৬	৭-৯	১০-১২	১৩-১৫	১৬-১৮	১৯-২১	২২-২৪	২৫-২৭	২৮-৩০
সন্ধ্যা	০৫:৩০-০৬:৩০	০৬:৩০-০৭:৩০	০৭:৩০-০৮:৩০	০৮:৩০-০৯:৩০	০৯:৩০-১০:৩০	১০:৩০-১১:৩০	১১:৩০-১২:৩০	১২:৩০-১৩:৩০	১৩:৩০-১৪:৩০	১৪:৩০-১৫:৩০
	০৬:৩০-০৭:৩০	০৭:৩০-০৮:৩০	০৮:৩০-০৯:৩০	০৯:৩০-১০:৩০	১০:৩০-১১:৩০	১১:৩০-১২:৩০	১২:৩০-১৩:৩০	১৩:৩০-১৪:৩০	১৪:৩০-১৫:৩০	১৫:৩০-১৬:৩০
	০৭:৩০-০৮:৩০	০৮:৩০-০৯:৩০	০৯:৩০-১০:৩০	১০:৩০-১১:৩০	১১:৩০-১২:৩০	১২:৩০-১৩:৩০	১৩:৩০-১৪:৩০	১৪:৩০-১৫:৩০	১৫:৩০-১৬:৩০	১৬:৩০-১৭:৩০
	০৮:৩০-০৯:৩০	০৯:৩০-১০:৩০	১০:৩০-১১:৩০	১১:৩০-১২:৩০	১২:৩০-১৩:৩০	১৩:৩০-১৪:৩০	১৪:৩০-১৫:৩০	১৫:৩০-১৬:৩০	১৬:৩০-১৭:৩০	১৭:৩০-১৮:৩০
সন্ধ্যা	০৬:৩০-০৭:৩০	০৭:৩০-০৮:৩০	০৮:৩০-০৯:৩০	০৯:৩০-১০:৩০	১০:৩০-১১:৩০	১১:৩০-১২:৩০	১২:৩০-১৩:৩০	১৩:৩০-১৪:৩০	১৪:৩০-১৫:৩০	১৫:৩০-১৬:৩০
	০৭:৩০-০৮:৩০	০৮:৩০-০৯:৩০	০৯:৩০-১০:৩০	১০:৩০-১১:৩০	১১:৩০-১২:৩০	১২:৩০-১৩:৩০	১৩:৩০-১৪:৩০	১৪:৩০-১৫:৩০	১৫:৩০-১৬:৩০	১৬:৩০-১৭:৩০
	০৮:৩০-০৯:৩০	০৯:৩০-১০:৩০	১০:৩০-১১:৩০	১১:৩০-১২:৩০	১২:৩০-১৩:৩০	১৩:৩০-১৪:৩০	১৪:৩০-১৫:৩০	১৫:৩০-১৬:৩০	১৬:৩০-১৭:৩০	১৭:৩০-১৮:৩০
	০৯:৩০-১০:৩০	১০:৩০-১১:৩০	১১:৩০-১২:৩০	১২:৩০-১৩:৩০	১৩:৩০-১৪:৩০	১৪:৩০-১৫:৩০	১৫:৩০-১৬:৩০	১৬:৩০-১৭:৩০	১৭:৩০-১৮:৩০	১৮:৩০-১৯:৩০
সন্ধ্যা	০৬:৩০-০৭:৩০	০৭:৩০-০৮:৩০	০৮:৩০-০৯:৩০	০৯:৩০-১০:৩০	১০:৩০-১১:৩০	১১:৩০-১২:৩০	১২:৩০-১৩:৩০	১৩:৩০-১৪:৩০	১৪:৩০-১৫:৩০	১৫:৩০-১৬:৩০
	০৭:৩০-০৮:৩০	০৮:৩০-০৯:৩০	০৯:৩০-১০:৩০	১০:৩০-১১:৩০	১১:৩০-১২:৩০	১২:৩০-১৩:৩০	১৩:৩০-১৪:৩০	১৪:৩০-১৫:৩০	১৫:৩০-১৬:৩০	১৬:৩০-১৭:৩০
	০৮:৩০-০৯:৩০	০৯:৩০-১০:৩০	১০:৩০-১১:৩০	১১:৩০-১২:৩০	১২:৩০-১৩:৩০	১৩:৩০-১৪:৩০	১৪:৩০-১৫:৩০	১৫:৩০-১৬:৩০	১৬:৩০-১৭:৩০	১৭:৩০-১৮:৩০
	০৯:৩০-১০:৩০	১০:৩০-১১:৩০	১১:৩০-১২:৩০	১২:৩০-১৩:৩০	১৩:৩০-১৪:৩০	১৪:৩০-১৫:৩০	১৫:৩০-১৬:৩০	১৬:৩০-১৭:৩০	১৭:৩০-১৮:৩০	১৮:৩০-১৯:৩০
সন্ধ্যা	০৬:৩০-০৭:৩০	০৭:৩০-০৮:৩০	০৮:৩০-০৯:৩০	০৯:৩০-১০:৩০	১০:৩০-১১:৩০	১১:৩০-১২:৩০	১২:৩০-১৩:৩০	১৩:৩০-১৪:৩০	১৪:৩০-১৫:৩০	১৫:৩০-১৬:৩০
	০৭:৩০-০৮:৩০	০৮:৩০-০৯:৩০	০৯:৩০-১০:৩০	১০:৩০-১১:৩০	১১:৩০-১২:৩০	১২:৩০-১৩:৩০	১৩:৩০-১৪:৩০	১৪:৩০-১৫:৩০	১৫:৩০-১৬:৩০	১৬:৩০-১৭:৩০
	০৮:৩০-০৯:৩০	০৯:৩০-১০:৩০	১০:৩০-১১:৩০	১১:৩০-১২:৩০	১২:৩০-১৩:৩০	১৩:৩০-১৪:৩০	১৪:৩০-১৫:৩০	১৫:৩০-১৬:৩০	১৬:৩০-১৭:৩০	১৭:৩০-১৮:৩০
	০৯:৩০-১০:৩০	১০:৩০-১১:৩০	১১:৩০-১২:৩০	১২:৩০-১৩:৩০	১৩:৩০-১৪:৩০	১৪:৩০-১৫:৩০	১৫:৩০-১৬:৩০	১৬:৩০-১৭:৩০	১৭:৩০-১৮:৩০	১৮:৩০-১৯:৩০

বিদ্যালয় ছুটি হোৱাৰ সময়ত অসমৰ জাতীয় সন্থীতী সন্মেলনে একেলগে গাই বিদ্যালয়ৰ কাৰ্যসূচীৰ সন্মেলনী মাৰিব।

ওপৰোক্ত সময় তালিকাখন পৰামৰ্শমূলক তালিকা। এই তালিকাৰ আৰ্হিত প্ৰতি বিদ্যালয়ে নিজৰ অনুকূল তালিকা গ্ৰহণ কৰিব পাৰিব।

১) প্ৰথম শ্ৰেণীৰপৰা পঞ্চম শ্ৰেণীক সাঙুৰি ৪+১+১ ৰ বিন্যাসৰ সাপ্তাহিক কাৰ্যক্ৰম নিৰ্ধাৰণ কৰিব, য'ত ১ (এটা) দিন শিক্ষক-শিক্ষক প্ৰায়োগ, ১ (এটা) মান-নিৰূপণ আৰু ১ (এটা) পৰিপূৰক শিক্ষণ হিচাপে অন্তৰ্ভুক্ত হ'ব।

২) সাপ্তাহিক শিক্ষণ-শিকন কাৰ্যৰ ভিত্তিত শিশুৱে আহৰণ কৰা সুস্থ সফলতাৰ সাপ্তাহিক মান-নিৰূপণ কৰিব।

৩) যষ্ঠশ্ৰেণীৰপৰা অষ্টম শ্ৰেণীলৈ পাঠ্যক্ৰমৰ সাপ্তাহিক বিতৰণ পূৰ্বৰ দৰেই ৰাখিব পাৰিব।

৪) বিদ্যালয়ৰ সন্মেলনীৰ সময়ত শিশুৰ ক্ষেত্ৰত দৈনিক সময় তালিকা কিছু পৰিমাণে সলনি কৰিব লাগিব।

(প্ৰথমবৰ্ষৰা পঞ্চম শ্ৰেণীৰ ওপৰোক্ত ব্যৱহাৰকাৰী সন্দৰ্ভত পৰৱৰ্তী সময়ত সূচীয়া নিৰ্দেশনা জাৰি কৰা হ'ব।)

বহুশ্ৰেণী-বহুস্তৰীয় শিক্ষণ ব্যৱস্থা

বহুশ্ৰেণী-বহুস্তৰীয় শিক্ষণ প্ৰক্ৰিয়াত শিক্ষকে শ্ৰেণীকোঠাত শিক্ষণৰ যথোচিত সুবিধা প্ৰদান কৰি ছাত্ৰ-ছাত্ৰীক শিক্ষণৰ সঠিক দিশে আওহাই নিয়ে। ছাত্ৰ-ছাত্ৰীসকলে নিজৰভাৱে পৰ্যবেক্ষণ কৰা, অন্বেষণ কৰা, প্ৰশ্ন উত্থাপন কৰাৰ লগতে ভিন্ন ভিন্ন বিষয়বস্তু সম্পৰ্ধত নিজ চিন্তাক প্ৰকাশ কৰাত এই শিক্ষণ ব্যৱস্থাই যথেষ্ট গুৰুত্ব আৰোপ কৰে।

শিক্ষকে বিদ্যালয়ৰ সামগ্ৰিক পৰিবেশৰ লগত সংগতি ৰাখি বহুশ্ৰেণী-বহুস্তৰীয় শিক্ষণৰ বাবে প্ৰয়োজনীয় পদক্ষেপ গ্ৰহণ কৰিব। এই কাৰ্যসমূহ কৰিবলৈ যাওঁতে শিক্ষকে চলিত বৰ্ষৰ শৈক্ষিক নিৰূপণত প্ৰতিফলিত কৰা দৈনিক সময়সূচীখনৰ লগত সামঞ্জস্য ৰাখোৱা বাধ্যতায়।

স্কুলবেগমুক্ত

যষ্ঠবৰ্ষৰা অষ্টম শ্ৰেণীত অধ্যয়নত সকলো ছাত্ৰ-ছাত্ৰীয়ে বহুত ১০ দিন স্কুলবেগমুক্ত দিন হিচাপে পাঠ্যপুথিৰ বাহিৰে দক্ষতা আৰোহণ সুযোগ পোৱা উচিত। তেওঁলোকক বিভিন্ন বৃত্তিত দক্ষতা থকা বাটে, মালী, মুৰশ্বীদী আদি ব্যক্তিৰ সাহায্যত কৰ্ম অভিজ্ঞতা আৰোহণ কৰাৰ সুযোগ দিব পাৰিব। স্কুলবেগমুক্ত দিনবোৰে চিন্তাৰেপ, স্বইচ্ছা, খেল-মেলা, বৃত্তিহীনক কাম-কাজত অংশগ্ৰহণ, ঐতিহাসিক আৰু সাংস্কৃতিক গুৰুত্ব থকা ঠাই বা উন্নতশিক্ষাৰ শিক্ষানুষ্ঠান অহম আদি কাৰ্যসূচীও হাতত ল'ব পাৰিব। এই ১০ দিন বিদ্যালয়সমূহে নিজৰ সুবিধা অনুযায়ী বাচনি কৰিব।

বিদ্যালয়ত পুথিভঁৰাল সম্পৰ্কীয় ব্যৱস্থাবলী

প্ৰতিখন বিদ্যালয়ত পুথিভঁৰাল আৰু প্ৰতিটো শ্ৰেণীকোঠাত পঠন কোণ (Reading Corner) থকাটো বাধ্যতামূলক। বিদ্যালয়সমূহে যোগান ধৰা পঠন সামগ্ৰীসমূহ বিদ্যালয়ত পুথিভঁৰাল আৰু পঠন কোণত ৰাখিবলৈ বাবিল লাগে আৰু ছাত্ৰ-ছাত্ৰীয়ে সহজলভি পোৱাৰ্থে ৰাখিব লাগিব। বিদ্যালয়সমূহৰ ক্ৰমিক নম্বৰ টি পঞ্জীয়ন বহুত নিৰূপণ কৰি ৰাখিব লাগে। পুথিভঁৰাল পৰিচালনা কমিটি (Library Management Committee) গঠন কৰি সফল কৰিব লাগে। পুথিভঁৰালৰ কিতাপৰ ব্যৱহাৰৰ ক্ষেত্ৰত পঠিতবা নিৰ্দেশকাৰীত উল্লেখ কৰা অনুসৰি বিদ্যালয়ৰ এজন শিক্ষকক পুথিভঁৰালৰ সঠিক ব্যৱহাৰ দায়িত্ব দিব লাগে।

প্ৰতিখনকী ছাত্ৰ-ছাত্ৰীয়ে যাত পুথিভঁৰালৰ কিতাপ পঢ়ে সেইটোৰ প্ৰতি বিদ্যালয়ৰ প্ৰধান শিক্ষকৰ লগতে পুথিভঁৰালৰ দায়িত্ব থকা শিক্ষকজনে নিশ্চিত কৰিব লাগে। আইনসমূহ বিদ্যালয়ত পুথিভঁৰাল আৰু পঠন কোণত ৰাখিবলৈ বাবিল লাগে আৰু ছাত্ৰ-ছাত্ৰীয়ে সহজলভি পোৱাৰ্থে ৰাখিব লাগিব। পুথিভঁৰালৰ পৰিষদ (Library Period) ত ছাত্ৰ-ছাত্ৰীসকলে পঢ়া কিতাপসমূহৰ ওপৰত মাজে-মাজে দলত আলোচনা কৰিবলৈ দিব লাগে। তেওঁলোকে পঢ়ি থকা অভিজ্ঞতাৰে প্ৰাতঃসভাতো ক'বলৈ দিব পাৰে।

মাজে-মাজে ছাত্ৰ-ছাত্ৰীসকলৰ মাজত সাধুকাণ্ড কেৰা, নিজৰ ভাষাত সাধু লিখন, আদি প্ৰতিযোগিতা পঢ়িব পাৰে। এনেকো ড্ৰামালাগাত পিতৃ-মাতৃ, অভিভাৱক, বিদ্যালয় পৰিচালনা নিৰ্মিত, শিক্ষাৰ্থীৰ আদি ব্যক্তিয়ে জড়িত কৰাৰ পাৰে।

বিদ্যালয়ৰ স্কুল বেগ/সামগ্ৰী/কৰ্মপুথিৰ ওজন হ্ৰাস কৰাৰ ক্ষেত্ৰত চৰকাৰী নিৰ্দেশনাবলী

স্কুল বেগ আৰু অন্যান্য সামগ্ৰীৰ ওজন হ্ৰাস কৰাৰ বাবে ২০১৮-১৯ শিক্ষাবৰ্ষৰ কাৰ্যকৰী হোৱাকৈ শিক্ষা বিভাগ, অসম চৰকাৰে সন্মিলিত শিক্ষা বিভাগসমূহলৈ প্ৰেৰণ কৰা জননী অনুসাবে-

- প্ৰথম আৰু দ্বিতীয় শ্ৰেণীৰ ছাত্ৰ-ছাত্ৰীক গৃহকৰ্ম দিব নোৱাৰিব।
- প্ৰথম আৰু দ্বিতীয় শ্ৰেণীৰ ছাত্ৰ-ছাত্ৰীৰ বাবে ভাষা-১, ভাষা-২ আৰু পঠিতৰ বাহিৰে অন্য বিষয় অন্তৰ্ভুক্ত কৰিব নোৱাৰিব।
- তৃতীয়, চতুৰ্থ আৰু পঞ্চম শ্ৰেণীৰ ছাত্ৰ-ছাত্ৰীৰ বাবে এন টিছ আৰ টি /এছ টিছ আৰ টিৰে পৰিবেশ বিভাগৰ বিষয় অন্তৰ্ভুক্ত কৰিব।
- বিদ্যালয়ৰ বিদ্যালয়ৰ প্ৰথম আৰু দ্বিতীয় শ্ৰেণীৰ ছাত্ৰ-ছাত্ৰীক গৃহকৰ্ম দিয়ে আৰু প্ৰথমৰ পৰা পঞ্চম শ্ৰেণীলৈ এন টিছ আৰ টি/এছ টিছ আৰ টিৰে নিৰ্দেশ দিয়া বিষয়ৰ উপৰি অন্য বিষয় অন্তৰ্ভুক্ত কৰে তেনে বিদ্যালয়ৰ স্বীকৃতি ব্যতীত কৰা হ'ব।
- সৰ্বমুঠ স্কুল বেগৰ ওজন নিৰ্মূল্যিত সীমা অতিক্ৰম কৰিব নোৱাৰিব।

শ্ৰেণী	সৰ্বমুঠ ওজন (কি. গ্ৰাম)
১	১৫. ২৪
২	৩৪. ৪৫
৩	৬৪. ৮৫
৪	৮৪. ৯৫
৫	১০৪. ৯৫

উল্লেখনীয় যে আমাৰ ৰাজ্যত এই স্তৰৰ বিদ্যালয়ৰ শ্ৰেণীসমূহৰ স্কুলবেগৰ ওজন তালিকাত উল্লিখিত ওজনকৈ কম।

স্বাস্থ্যবিধি সম্পৰ্কে শিক্ষকৰ দায়িত্ব আৰু ভূমিকাঃ

- ছাত্ৰ দলৰ দ্বাৰা পাতা পাতী শ্ৰেণীকোঠা আৰু বিদ্যালয় চৌহদৰ পৰিষ্কাৰকৰণ।
- অনন্য আৰু স্বাস্থ্যবিধিৰ অধীনৰ ড্ৰামা-কলাপসমূহ কোনে, কেতিয়া পালন কৰিব তাক নিৰ্ধাৰণ কৰা।
- শিক্ষক আৰু বিদ্যালয়ৰ পৰিচালনা সমিতিৰ পৰামৰ্শ অনুসৰি ছাত্ৰ-ছাত্ৰীৰ দ্বাৰা পাতা পাতী যোৱা পানীৰ উৎস আৰু শৌচাগাৰ চূড়াকৰণ কৰাৰ তদাৰকীকৰণ।
- বিদ্যালয়ৰ তহাৰাখানৰ বাবে পোৱা অনুদানৰ টকাৰে বিদ্যালয় পৰিচালনা সমিতিৰ দ্বাৰা যোৱা পানীৰ উৎস আৰু শৌচাগাৰ মেমোৰাত ৰখা।
- ছাত্ৰ-ছাত্ৰীয়ে পাতন কৰা স্বাস্থ্যবিধি সম্পৰ্কীয় ড্ৰামা-কলাপসমূহ শিক্ষকৰ দ্বাৰা দৈনিক নিৰীক্ষণ।

শৈক্ষিক দিনপঞ্জী সন্দৰ্ভত আপোনালোকৰ বহুমূলীয়া মতামত/ উপদেশসমূহ নিম্নলিখিত ই-মেইলৰ জৰিয়তে অৱগত কৰাৰ-
cmd@scertassam.in